בס"ד

" וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה' " (בראשית כו' יב)

עלון מס 422

ויזרע יצחק

שנה ח'

חג הסוכות
הפטרה: "הנה יום בא"
טו' תשרי תשע"ה

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני החג	י"ם	ת"א	חיפה
כניסה	17:53	18:09	18:02
יציאה	19:04	18:02	19:05
ר"ת	19:45	19:42	19:44

נא לשמור על קדושת הגליון

"י–ה את סוכת דוד תקים,
בזכות שבעת הצדיקים"

הגיגים לחג הסוכות

"ולקחתם לכם ביום הראשון" (ויקרא כג' מ)

"וכי ראשון הוא והלא ט"ו הוא, אלא ראשון לחשבון עונות" (מדרש תנחומא)

מפרש **רבי לוי יצחק מבארדיצ'וב**, שהיה מקום לומר שהתשובה של עם ישראל בימים הנוראים היתה ברמה של "תשובה מיראה", אך כשמגיע חג הסוכות ורואים איך בני ישראל אצים רצים לקיים את מצוות החג והכל לשם שמים, ניכר בעליל שהתשובה שלהם היתה ברמה של "תשובה מאהבה", ואמרו חז"ל "השב מיראה זדונות נעשות לו כשגגות, והשב מאהבה זדונות נעשות לו כזכויות", הרי ממילא יש לנו עניין לחשב את העוונות, "ראשון לחשבון עוונות", כי בחשבון הזה אנו מחשבים בעצם זכויות.

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל" (ויקרא כג' מ)

ארבעת המינים שאנו נוטלים בחג הסוכות הם: לולב, אתרוג, הדס וערבה, וצריך להבין מה מיוחד בארבעה מינים אלו? לפי ספר ***"החינוך"*** האתרוג דומה ללב, שהוא מקום הבינה, ללמדנו שעל האדם לעבוד את הבורא בשכלו. הלולב דומה לשדרה, עיקר המבנה של גוף האדם, ללמדנו שעל האדם להקדיש את כל גופו לעבודת הבורא. ההדס דומה לעיניים, ללמדנו שלא יתור האדם אחר מראה עיניו. והערבה דומה לשפתיים, ללמדנו שעל האדם לשים רסן בפיו ולהיזהר בדברים שהוא מוציא מפיו.

"ושמחת בחגך" (דברים טז' יד) "והיית אך שמח" (דברים טז' טו)

חג הסוכות מצטיין בשמחה יתירה, וצריך להבין מה המקור לשמחה זו? מסביר **רבי משה מקוזניץ** שחג הסוכות חל אחרי ראש השנה ויום הכיפורים שבהם אנו מתחננים ומבקשים מחילה וסליחה וכפרה על כל מעשינו, ודבר זה מכשיר אותנו להיות בשלים וראויים לשמוח, כי כל עוד האדם מלא גאווה, אין השמחה יכולה לשרות עליו, שהרי כל מה שיש לו אינו מספיק לו, ואם יש לו מנה רוצה מאתיים. לעומת זאת, הענו, המסתפק במועט וטוב לו במה שיש לו, בקלות יכול לבא לידי שמחה וטוב לבב. ולכן כשאנו נמצאים אחרי הימים הנוראים בהכנעה, אחרי שביקשנו מהקב"ה שיכפר לנו ה' מעשינו אזי אנחנו יכולים לשמוח. וזה מה שבאה התורה לומר לנו: אחרי ראש השנה ויום הכיפורים, "ושמחת בחגך" "והיית 'אך' שמח" לרמז שרק אחרי שמיעטת את עצמך והנך מתנהג בענווה בבחינת "אך", רק אז תזכה לשמחה אמיתית.

"ישבו ישבי בצלו יחיו דגן ויפרחו כגפן זכרו כיין לבנון" (הושע יד' ח)

זהו ביאור הפסוק לפי ה"**מנחת יצחק**": "ישבו", מתי ישובו בני ישראל בתשובה מאהבה? "ישבי בצלו", דהיינו בחג הסוכות. ואז "יחיו דגן ויפרחו כגפן". ואמרו חז"ל שיום זה הוא היום הראשון למניין עונות. לפי זה, אומר ה"**חתם סופר**", יש עניין גדול לספור כעת את העונות הללו, כי אם החזרה בתשובה היא כעת מאהבה, כפי שמבואר, אזי אמרו חז"ל שבתשובה מעין זו העונות נהפכים לזכויות, לכן אנו מונים את העוונות כדי לדעת כמה זכויות יש לנו.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:
אברהם בן חמו בר אסתר ז"ל נלב"ע יח' אב   חיים כהן בן רחל ז"ל נלב"ע כג' אב תשע"ה   תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

העלון ניתן להורדה באתרים הבאים: ladaat.net/gilionot.php alonolam.com

"בסכות תשבו שבעת ימים" (ויקרא כג' מג)

כתב **רבינו החיד"א** שלפי הפשט הטעם למצות סוכה הוא כדי להעיר לאוזן השומעת ולעין הרואה שהישיבה בעולם הזה נחשבת כמגורי עראי, זמני ובן חלוף, כעין הישיבה בסוכה. וכשיפנים האדם בליבו שכל העולם הזה הוא הבל, וישיבתנו בעולם הזה היא עראית והנאותינו מהעולם הם עראיות, דבר זה יעזור לו שלא ילך בעצת יצרו ויתגבר על תאוותיו, וישים את עיקר רצונו ומאווייו בדברים שהוא נצחיים וקיימים לעד, דהיינו התורה והמצוות. וציוונו הקב"ה לשבת בסוכה דווקא בזמן שמחתנו, שהוא הרגל הקדוש "חג הסוכות זמן שמחתנו", לרמז לנו שהעולם הזה הוא עראי והשמחה בו היא לזמן מועט.

"א-לוקים דבר בקדשו אעלזה אחלקה שכם ועמק סוכות אמדד" (תהילים ס' ה)

רבי **יששכר דוב מבעלזא** לומד מהפסוק שלפנינו שהשיעור של דפנות הסוכה מרמזים לכפרה על העוונות שאנו מבצעים במשך כל ימות השנה. שהרי ביום הכיפורים, שהוא יום הקדוש ומיוחד למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו, וכמו כן ארבעת הימים שאחריו, עד חג הסוכות, אלו ימים שבהם עם ישראל עסוקים וטרודים במצוות ואינם עוברים עבירות. יוצא שחמשה הימים הללו, מסך שלוש מאות ששים וחמישה ימות השנה, הם נקיים ללא חטא, כלומר נשארו שלוש מאות וששים ימים בהם יכול האדם לחטוא. וכך רמוז הדבר בכתוב: "א-לוקים דבר בקודשו אעלוזה", "אעלוז ה'", כלומר אשמח באותם חמשה ימים שהם ללא עוונות, "אחלקה", "אחלק ה'", דהיינו אחסר את אותם חמשה ימים, משלוש מאות ששים וחמשה ימות השנה, כך שיישאר "שכם" שהוא בגימטריא שלוש מאות וששים ימים שבהם נכשלים בעוונות, אך הקב"ה רוצה שגם באותם שלוש מאות וששים ימים לא נתלכלך בעבירות, לכן: "ועמק סוכות אמדד", כלומר שיעור הכשר הסוכה הוא מינימום שלוש דפנות, וכל דופן כשרה עד עשרים אמה, וידוע שמדת אמה היא ששה טפחים, יוצא ששלוש דפנות הן שלוש מאות וששים טפחים, כך שכל טפח בסוכה הוא כנגד יום אחד בשנה, ובא לכפר על כל ימות השנה. וזה מה שנרמז "ועמק סוכות אמדד", דהיינו אמדוד את עמקו וגבהו של שיעור הסוכה, שהוא שלוש מאות וששים, לכפר על אותם שלוש מאות וששים הימים בהם עושים עוונות. חיזוק לדבר ניתן לראות מהפסוק: "הנה טפחות נתת ימי" (תהילים לט' ו) נתת את שיעור הטפחים שבסוכה, לכפר על ימות השנה, כי שיעור הטפחים כשיעור שלוש מאות וששים ימות השנה בהם עושים עוונות, ואלו מכפרים על אלו.

"ביום ההוא אקים את סוכת דויד הנופלת" (עמוס ט' יא)

על סמך הפסוק שלפנינו נוהגים להוסיף בברכת המזון את הבקשה: "הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת". אך נשאלת השאלה, מדוע בחר הנביא לדמות את כנסת ישראל דווקא לסוכה? וכי אין דימויים אחרים נאים יותר? מדוע, למשל, לא המשיל הנביא את כנסת ישראל למגדל, על פי הפסוק "צוארך כמגדל השן" (שיר השירים ז' ה)? מתרץ **המהר"ל ב"נצח ישראל"** ואומר שמלכות בית דוד נקראת "סוכה" בעוד שכל שאר המלכויות נקראות "בית". וההבדל בין "בית" ל"סוכה" הוא ש"בית" הוא דבר חזק ויציב, הוא בנין קבוע. ולכן המלכות נקראת "בית", משום החוזק והקביעות שיש במלכות. אולם כאשר הבית נופל, הוא מתבטל לגמרי. וגם אם חוזרים ובונים אותו, הרי זה כבר בית חדש בית אחר. אין זה נחשב להקמת הבית הנופל, מפני שהוא כבר התבטל, אלא מדובר בבניית בית חדש מתחילה. שונה הדבר כשמדובר ב"סוכה", אמנם אין זה בית חזק ויציב, אלא ניתן ובקלות להפילו, אך מצד שני ניתן בקלות גם להעמידו לאחר הנפילה, ולכן אם נפל אין הקמתו נחשבת לבנייה חדשה אלא הוא חוזר לעניינו הראשון בקלות. כך היא מלכות בית דוד, כיון שאחר נפילת המלכות היא עומדת להקמה, נמשלה מלכות בית דוד ל"סוכה" והמלכות נקראת "סוכת דוד הנופלת". שאף בשעת נפילתה יש עליה שם "סוכה", כיון שעומדים להקים שוב את הסוכה, וההקמה היא בקלות".

"הסוכה פטורה ממצות מזוזה"

אומר **רבי שלמה מדרומסק בעל ה"תפארת שלמה"** שהבחינה של מצות הסוכה שבאה לאחר הימים הקדושים, היא להיות למחסה ולמסתור על האורות היורדים בראש השנה ויום הכיפורים, כמו אם שמסוככת על בניה לבל יכם כל פגע וכל און, וזו הסיבה לכך שהסוכה פטורה מהמזוזה, כי הסוכה אינה צריכה את השמירה הנובעת ממצות המזוזה, כי כל המהות של הסוכה עצמה שהיא נעשית לשם שמירה.

היכונו לשירת הבקשות נוסח מרוקו במוצאי השבתות שיתקיימו בבתי הכנסת בפתח תקווה על ידי חברת הבקשות "מאיר השחר" בראשותו של הפייטן יוסף בן חמו. לפרטים והזמנות : 052-3268315

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: הרה"ג משה חזקיהו שליט"א בן שרה, אליהו בן אסתר.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא''ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו.

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 20:30-21:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לעיין בעלון בשעת התפילה